ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА СТУДЕНТИТЕ РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА ДО НАВЪРШВАНЕ НА 26-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ И ДОКТОРАНТИТЕ НА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ПО ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА

Режимът на здравно осигуряване на студентите и докторантите, които се осигуряват за сметка на държавния бюджет, е определен с чл. 40, ал. 3, т. 2 от ***Закона за здравното осигуряване*** (ЗЗО).

Съгласно чл. 40, ал. 3, т. 2 от ЗЗО *студентите - редовно обучение във висши училища до навършване на 26-годишна възраст, курсантите и колежаните по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, както и докторантите на редовно обучение по държавна поръчка се осигуряват за сметка на държавния бюджет, освен ако не са осигурени по реда на чл. 40, ал. 1 от ЗЗО.*

за студентите - редовно обучение във висши училища до навършване на 26-годишна възраст, курсантите и колежаните по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, както и докторантите на редовно обучение по държавна поръчка, освен ако не са осигурени по реда на чл. 40, ал. 1 от ЗЗО

<u>доход, върху който се внасят вноските</u>:

минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица

Вноските са за сметка на държавния бюджет в размера, определен със ЗБНЗОК за съответната година размер, (до влизане в сила на ЗБНЗОК за 2026 г. - 8 на сто)

За тези лица вноската се определя върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за съответната година.
До влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г, съгласно ***Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.*** се прилагат минимален месечен осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, определени в ЗБДОО за 2025 г. в размер на 550,66 евро (1077 лв.).

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА СТУДЕНТИТЕ РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА ДО НАВЪРШВАНЕ НА 26-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ И ДОКТОРАНТИТЕ НА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ПО ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА

За да се осигуряват за сметка на държавния бюджет, студентите трябва да отговарят на следните условия:

- да са приети в редовна форма на обучение;
- да не подлежат на здравно осигуряване на друго основание по чл. 40, ал. 1 от ЗЗО;
- да не са навършили 26-годишна възраст.

Студентите, които не се обучават в редовна форма на обучение не се осигуряват за сметка на държавния бюджет.

Разпоредбата е приложима спрямо всички лица, включени в кръга на осигурените лица по смисъла на ЗЗО за периода, през който имат статут на студенти - редовно обучение, до навършване на 26-годишна възраст, **без оглед на това българско или чуждестранно е висшето училище**. Следователно, независимо че се обучават в **чуждестранни висши училища**, студентите, попадащи в персоналния обхват на чл. 33 от ЗЗО, които отговорят на изискванията, посочени в чл. 40, ал. 3, т. 2, са осигурени за сметка на държавния бюджет.

Българските студенти, изпратени в чужбина по спогодби, по които Република България е страна за периода на обучение до навършване на 26 години подлежат на осигуряване от държавния бюджет.

За да подлежат на здравно осигуряване за сметка на държавния бюджет, докторантите трябва да отговарят на следните условия:

- да са приети в редовна форма на обучение по държавна поръчка;
- да не подлежат на здравно осигуряване на друго основание по чл. 40, ал. 1 от ЗЗО.

Докторантите подлежат на осигуряване по този ред независимо от възрастта.

Докторантите, които не се обучават в редовна форма на обучение по държавна поръчка не се осигуряват за сметка на държавния бюджет.

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА СТУДЕНТИТЕ РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА ДО НАВЪРШВАНЕ НА 26-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ И ДОКТОРАНТИТЕ НА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ПО ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА

В действащата нормативна уредба в областта на висшето образование няма легална дефиниция на понятието „държавна поръчка“. Такава би могла да се изведе по тълкувателен път от разпоредбата на чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „а“ от ***Закона за висшето образование*** (ЗВО) в частта ѝ „обучение на студенти и докторанти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им“. Съгласно тази разпоредба Министерският съвет утвърждава ежегодно до 30 април по предложение на министъра на образованието и науката общия брой на приеманите за обучение студенти и докторанти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им, по професионални направления и по специалности от регулираните професии, както и разпределението му по държавни висши училища в съответствие с чл. 9, ал. 4 от същия закон.

Здравноосигурителните вноски на българските докторанти, обучаващи се в чуждестранни висши учебни заведения са за сметка на държавния бюджет, само в случай че не са осигурени на друго основание по реда на ал. 1 от чл. 40 на ЗЗО и средствата за издръжката на тяхното обучение са осигурени от държавата по смисъла на чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „а“ от ЗВО.

За чуждестранните студенти от трети държави (държави, които не са член на ЕС), редовно обучение във висши училища до навършване на 26-годишна възраст и докторантите на редовно обучение по държавна поръчка, освен ако не са осигурени на друго основание, които **са получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, или са придобили българско гражданство**, здравноосигурителните вноски също са за сметка на държавния бюджет.

Задължителни здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 3, т. 2 от ЗЗО (т.е. за сметка на държавния бюджет) ще бъдат дължими от момента на получаване на разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България или от датата на придобиване на българското гражданство.

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА СТУДЕНТИТЕ РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА ДО НАВЪРШВАНЕ НА 26-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ И ДОКТОРАНТИТЕ НА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ ПО ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА

Пример:

Иракски гражданин на 23-годишна възраст, с разрешение за дългосрочно пребиваване на територията на Република България, неосигурен на друго основание по реда на ЗЗО, се обучава в курсове за езиково обучение към българско висше учебно заведение по реда на Раздел V от ***Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България***. Съгласно чл. 20, ал. 1 от същата наредба висшите училища записват одобрените кандидати за студенти, след като представят свидетелството от висшето училище, провело подготовката (т.е. след завършването на курсовете за езикова подготовка), поради което за този период не подлежат на осигуряване по реда на чл. 40, ал. 3, т. 2 от ЗЗО.

В сила от 01.01.2026 г. към лицата, които са задължително здравно осигурени за сметка на държавния бюджет (ако не подлежат на здравно осигуряване на друго основание по чл. 40, ал. 1 от ЗЗО), са включени курстантите и колежаните по ***Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България*** (§78 от преходните и заключителни разпоредби на ***Закона за изменение и попълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България)***

ВНИМАНИЕ

Курстантите и колежаните по ***Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България***, които не са осигурени на друго основание по чл. 40, ал. 1 от ЗЗО, подлежат на здравно осигуряване за сметка на държавния бюджет независимо от възрастта.